

הכותבות והכותבים

♦ **פרופ' חיים פינקלשטיין** הוא פרופ' אמריטוס באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. הקים את המחלקה לאמנויות ואת הגלריות לאמנות באוניברסיטה. פרסם הרבה על אומנות מודרנית, אומנות ישראלית ואמנות יהודית, וחקר את יצירתו של א. מ. ליליין. תחום מחקרי נוסף שלו הוא מדע בדיוני ואומנות, נושא עליו פרסם מספר מאמרים. עם זאת, נושאי מחקריו העיקריים היו בתחום הסוריאליזם ויצירתו של סלבדור דאלי. מספריו: *Surrealism and the Crisis of the Object* (UMI Research Press, 1980); *Salvador Dalí's Art and Writing: 1927–1942* (Cambridge University Press, 1996); *The Screen in Surrealist Art and Thought* (Ashgate, 2007). כן תרגם וערך את כתביו של סלבדור דאלי באנגלית (Cambridge University Press, 1998), ולפני שנים אחדות פרסם גם מהדורה עברית של כתבי דאלי (מוסד ביאליק, 2017). ספרו האחרון, "סוריאליזם: מסך ובמה" בהוצאת מוסד ביאליק ראה אור בשנת 2021. בימים אלה הוא כותב ספר שנושא החלום בסוריאליזם.

♦ **ד"ר דליה רק** היא חוקרת ספרות. בעלת תואר שלישי מהמחלקה לספרות משווה באוניברסיטת בראילן בנושא "הז'אנר האוטוביוגרפי בספרות העולם וביטויו ביצירת חיים באר וביצירת פיליפ רות, עיון משווה". בוגרת אוניברסיטת חיפה במחלקות לספרות עברית ולספרות אנגלית, עסקה בהוראה כמחנכת, כמורה וכמרכזת מקצוע הספרות ברשת "עמל". ספרה **תחבולות באוטוביוגרפיה** ראה אור בהוצאת כרמל. מאמרים פרי עטה – "המסע האוטוביוגרפי בזמן ובמרחב", "מקל ההליכה בראי הספרות" ו"העובדות כובלות והבדיון משחרר" – התפרסמו ב**מותר**, כתב עת של הפקולטה לאמנויות באוניברסיטת תל אביב, ובעיתון **77**.

♦ **דניאל ולטר** היא דוקטורנטית במחלקה לאמנויות באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. בעלת תואר ראשון בהיבטים התפתחותיים בחינוך מאוניברסיטת תל אביב ותעודת הוראה בחינוך מיוחד לגיל הרך ממכללת אחווה. בסיום לימודיה עבדה כמנהלת גן התקשורת "גן איתן" ברחובות. ב-2020 למדה קורס מעשי באמנות במכללת נוביצקי. ב-2023 סיימה תואר שני בתולדות האמנות בנתיב מחקרי במגמת אוצרות בהצטיינות יתרה באוניברסיטת בן-גוריון בנגב וכן תעודת הוראה באמנות במדרשה בבית ברל. את התזה וההתמקצעות במחקר הקדישה לאמנות ימי הביניים ולאמנות נאו-מדיבאליסטית במאה העשרים באמריקה ולתחום ספרי נימוסים החל מהמאה השלוש-עשרה. בתום לימודיה החלה לעבוד כמורה לאמנות

מעשית ולתולדות האמנות וכרכוזת מקצוע האמנות בחטיבת הביניים ובתיכון "מקווה ישראל" בחולון, ובו היא עובדת עד היום.

♦ **ליאור אביב** הוא דוקטורנט בשנת הלימודים השנייה במחלקה לאמנויות באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. סיים תואר ראשון באוניברסיטת תל אביב, תואר ראשון נוסף באוניברסיטת פירנצה ותואר שני באוניברסיטת חיפה. את הדוקטורט הוא כותב בהנחיית פרופ' נירית בן-אריה דב בנושא "מתים חיים מתפללים" – תופעה מהמאה השבע-עשרה, בעיקר ברומא, שבה מוצגת דמות המנוח המפוסלת מעל למצבת הקבר בתנוחת תפילה. על השאלות הרבות שמעלה דרך הצגה זו יש להשיב הן מנקודת המבט של מזמין היצירה הן מזו של הצופה בה. ביולי 2023 פרסם את ספרו הראשון, **איך לקרוא יצירות אומנות מתוך ולמען עצמנו**, בהוצאת מילים מדברות. הספר פותח בשני עקרונות בסיסיים – התבוננות וחשיבה ביקורתית (לא שיפוטיות) – המסייעים להתמודד עם יצירות אומנות בעיקר משלהי ימי הביניים ועד לבארוק. כמו כן מפורטים ומוסברים בו עוד עשרה כלים ועשרה אמצעים להעמקת הקריאה ביצירות אמנות. ליאור מרצה לתולדות האמנות בחוגים שונים, ובחמש-עשרה השנים האחרונות מקיים הדרכות אומנות בפירנצה, ולאחרונה בעוד כמה מקומות באיטליה.

♦ **ד"ר רונית טל-סולטן ז"ל** הייתה חוקרת של אמנות מחאה ומרצה באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ובמכללת ספיר. בעבודת הדוקטורט ניתחה את אופני הפעולה האמנותיים שחתרו תחת הממשל הדיקטטורי האחרון בארגנטינה (1976-1983). מחקרה זיכה אותה ב-2022 במלגה מטעם המועצה להשכלה גבוהה לעבודת חקר ארכיונית בבואנוס איירס. טל-סולטן הרצתה רבות בכנסים בארץ ובחו"ל, ומאמר הנשען על מחקר הדוקטורט שלה פורסם בכתב העת **דברים**. היא נרצחה בביתה בקיבוץ חולית ב-7 באוקטובר 2023.

♦ **ד"ר אורי ספראי** הוא עמית מחקר באוניברסיטת חיפה, בפרויקט האילנות בראשות פרופ' יוסי חיות, ומרצה במכללה האקדמית הרצוג. את עבודת הדוקטורט בנושא "עבודה שבלב בקבלת המאה השש-עשרה" כתב באוניברסיטת בן-גוריון בנגב בהנחיית פרופ' בעז הוס ופרופ' אורי ארליך. מחקריו עוסקים במקובלים שפעלו במרחב העות'מאני של ראשית העת החדשה.

♦ **ד"ר אליעזר באומגרטן** הוא מרצה באוניברסיטת חיפה. אליעזר משמש חוקר בפרויקט האילנות, העוסק בויזואליזציה של ידע קבלי, ומנהל באוניברסיטה זו את המעבדה למדעי הרוח הדיגיטליים. כתב את עבודת הדוקטורט שלו בנושא "הקבלה של תלמידי הגר"א" באוניברסיטת בן-גוריון בנגב בהנחיית פרופ' בעז הוס. עוסק במעברי ידע קבליים בעת החדשה המוקדמת ובשילוב בין כלים כמותיים ובין מחקרים במדעי הרוח.

◆ **ד"ר אמה גשינסקי** היא חוקרת אמנות עכשווית בישראל, חברת סגל באקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים ומכהנת כראשת התוכנית לתואר שני במחול. מחקרה עוסקים בייצוגים חזותיים ופרפורמטיביים של זהות יהודית וישראלית, של הגירה ושל רב-תרבותיות. היא סיימה את לימודי הדוקטורט באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ב-2018 והפוסט-דוקטורט בתוכנית ללימודי יהדות באוניברסיטת אינדיאנה ב-2020. שימשה כאוצרת קרן לזין לאמנות ישראלית (2015–2018) וכמרצה במגוון מוסדות אקדמיים.

◆ **מרגנית (נית) קספו** היא חוקרת המתמחה באמנות ובארכאולוגיה של ימי הביניים המוקדמים. בעלת תואר ראשון בארכאולוגיה ואמנויות בשילוב מגמת יצירה ותואר שני בתקשורת חזותית, אוצרות וארכאולוגיה מאוניברסיטת בן-גוריון בנגב. את שני התארים סיימה בהצטיינות יתרה. בימים אלה מרגנית עוסקת בלימודי הדוקטורט בתולדות האמנות במחלקה לאמנויות באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. נושא מחקרה: "ביטויים להשתלבות דתית בצלבים הגבוהים של מערב אירופה 750–1050: יישומים טכנולוגיים חדשים לחקר האמנות והתרבות החומרית", בהדרכתה של פרופ' שרה אופנברג. עבודתה מעמיקה באמנות ימי הביניים המוקדמים של אירלנד ובריטניה, ובוחנת כיצד קהילות פגאניות - ובהן עמים קלטיים וויקינגיים - קיבלו והטמיעו את הדת הנוצרית. נקודת מבוטה הייחודית חושפת מקרים של היברידיזציה וסינקרטיזם בין מסורות פגאניות עתיקות והשפעות נוצריות. מומחית בטכנולוגיות מתקדמות כגן סריקות דיגיטליות ופוטוגרמטריה, ובממשיקי מחקר כגון אונטולוגית התאומים הדיגיטליים, שנועדו לחולל מהפכה בשיטות המחקר המסורתיות בתולדות האמנות. מתמחה גם באוצרות אימרסיבית, הכוללת שימוש במשקפי מציאות מדומה VR ובסביבות וירטואליות מוטמעות כדי ליצור חוויות מוזיאליות שובות לב. מרגנית משמשת חברת ועדת ביקורת ומנהלת מדיה באימגו: האגודה הישראלית לתרבות חזותית בימי הביניים ובתקופה המודרנית המוקדמת. כמו כן מכהנת בתפקיד מזכירת הפורום הישראלי לארכיאולוגיה ניסויית.

◆ **ד"ר נעה מורדוך-סימונסון** היא חוקרת אמנות העוסקת באמנות עכשווית. מרכזת הוראה ומרצה במחלקה לספרות, לשון ואמנויות באוניברסיטה הפתוחה ופוסט-דוקטורנטית בתוכנית ללימודי פרשנות ותרבות באוניברסיטת בר-אילן. עבודת הדוקטורט שלה - "הדגם הנשנה ומושג החזרה במחצית השנייה של המאה העשרים: בין אמנות למלאכה" - עוסקת בחזרה כתבנית אמנותית ובחזרה כמושג תאורטי שעוגניו בתחום תולדות האמנות והפילוסופיה. בימים אלה כותבת ספר העוסק במושג "חזרה" ובאופן ביטוי באמנות עכשווית בישראל.

◆ **ד"ר תהילה שדה** היא מרצה במחלקה לאמנויות באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ובאוניברסיטה הפתוחה. השלימה את מחקר הדוקטורט במחלקה לאמנויות באוניברסיטת בן-גוריון בנגב ואת הפוסט-דוקטורט במחלקה לאמנות יהודית באוניברסיטת בר-אילן. מחקרה שבחן את גילומו של

זיכרון יהדות פולין ביצירותיהם של אמנים פולנים עכשוויים זכה בפרס מטעם מרכז אסתר וסידני ראב לחקר השואה. עוסקת הן במחקר הן בהוראה בניתוח יכולתה של האמנות החזותית לעורר חשיבה מחודשת על זהות לאומית, נרטיבים לאומיים וזיכרון קולקטיבי, ואף לעצב או לעצב מחדש תודעה פוליטית ותרבותית ולחולל שינוי חברתי. עורכת **במבטים**: **כתב עת לתרבות חזותית** וחברה במרכז אסתר וסידני ראב לחקר השואה.

♦ **ד"ר שירה גוטליב** היא מרכזת הוראה ומרצה באוניברסיטה הפתוחה. השלימה את עבודת הדוקטורט, העוסקת בייצוגי זקנה באמנות הצרפתית במאה ה-19, במחלקה לאמנויות באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. זוכת פרס הדיקן של הפקולטה למדעי הרוח והחברה ומלגת Chateaubriand לשהות מחקרית בצרפת מטעם ממשלת צרפת. מאמריה העוסקים בייצוגי זקנה פורסמו ב-*Woman's Art Journal* וב-*Nineteenth-Century Art Worldwide*.